

25.01.2018

Щодо розподілу базового бюджетного фінансування НАН України в 2018 р.

Останнім часом співробітниками деяких установ НАН України у засобах масової комунікації поширюється викривлена інформація щодо розподілу базового бюджетного фінансування Академії в 2018 р., висуваються огульні звинувачення на адресу Президії НАН України у нібито відсутності прозорості у цьому процесі ([Національна академія наук України](http://www.naukar.gov.ua)).

У зв'язку з цим нагадуємо, що детальна інформація щодо бюджетного фінансування НАН України на 2018 р. була оприлюднена на сайті Академії 9.01.2018 (<https://goo.gl/eDQDiW>) та надіслана до всіх установ.

Розподіл між установами базового фінансування та фінансування цільових програм відділень НАН України, яке сумарно становить 83,1 % від загального обсягу фінансування за основною бюджетною програмою, відбувається за поданням відповідних відділень, яке, як правило, розглядається на засіданні Бюро відділення. При розподілі обсягів базового бюджетного фінансування між установами кожним відділенням береться до уваги не тільки кількісний та якісний склад або штатний розпис установи та особливості утримання приміщень і територій (комунальні платежі, оплата енергоносіїв тощо), а й «собівартість» наукових досліджень (наявність експериментальної бази, парку наукових приладів, необхідність використання витратних матеріалів та хімреактивів тощо).

Відповідно до поданих відділеннями НАН України пропозицій всім установам Академії було виділено їх обсяги фінансування на 2018 р. за бюджетною програмою «Фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури та наукових об'єктів, що становлять національне надбання, забезпечення діяльності наукових бібліотек» (КПКВК 6541030). Кошти за січень місяць кожній бюджетній установі НАН України було доведено 12.01.2018.

На жаль, виділених за зазначеною бюджетною програмою коштів не достатньо для забезпечення роботи наукових установ у режимі повної зайнятості, оскільки з 1 січня 2018 р. мінімальна заробітна плата встановлена у розмірі 3723 грн (+16,3 %) і I розряд ЄТС – 1762 грн (+10,125 %). Враховуючи зазначене, Президія НАН України спільно з ЦК профспілки працівників НАН України обґрунтовували збільшення видатків за КПКВК 6541030 на необхідний фонд оплати праці у режимі повної зайнятості на 270,972 млн грн перед другим читанням Держбюджету на 2018 р. Ця пропозиція була підтримана Комітетом Верховної Ради з питань науки і освіти. Проте вона не була врахована народними депутатами під час остаточного голосування.

Отже, за нинішнього обсягу фінансування за КПКВК 6541030 вийти на режим повної зайнятості по всіх установах Академії неможливо (виняток становлять лише ті установи, які у 2015–2017 рр. істотно оптимізували свою структуру і штати працівників та за рахунок позабюджетних доходів можуть істотно покращити ситуацію з фінансуванням своєї діяльності).

Певною мірою ситуацію з фінансуванням установ може покращити започаткування бюджетної програми «Підтримка розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень» (КПКВК 6541230), на яку передбачено 500 млн грн.

Відповідно до бюджетного запиту НАН України на 2018 р., узгодженого з Міністерством фінансів України, та постанови Президії НАН України від 13.12.2017 № 346 кошти за цією програмою спрямовуватимуться на: адресну підтримку пріоритетних досліджень; виконання на конкурсній основі найважливіших для держави наукових досліджень, а також науково-технічних розробок з високим ступенем готовності, в тому числі в інтересах національної безпеки та оборони; придбання новітнього та модернізацію існуючого унікального наукового обладнання; виявлення та утвердження в науковому середовищі молодих талановитих дослідників; подальшу інтеграцію вітчизняного наукового потенціалу у світовий науковий простір.

Розподіл обсягів фінансування за цією бюджетною програмою буде визначено окремим рішенням Президії НАН України після затвердження Кабінетом Міністрів України відповідного порядку використання бюджетних коштів та паспорту бюджетної програми. На сьогодні проект зазначеного порядку використання коштів Академією вже розроблено та листом від 15.01.2018 № 9з/45-6 надіслано на розгляд Міністерству фінансів України.

Відповідно до лімітної довідки про бюджетні асигнування та кредитування, доведеної Міністерством фінансів України (лист від 20.12.2017 № 04130-17-9/35910), фінансування за новою бюджетною програмою НАН України КПКВК 6541230 буде розпочато лише у липні 2018 р. Тому Академія звернулася до Першого віце-прем'єр-міністра України С. Кубіва (лист від 22.12.2017 № 9з/2095-1) та Міністерства фінансів України (лист від 27.12.2017 № 9з/2117-6) з обґрунтованим клопотанням про наближення видатків за бюджетною програмою КПКВК 6541230 на початок II кварталу 2018 р.

Підготовка пропозицій щодо адресної підтримки у 2018 р. пріоритетних досліджень в наукових установах НАН України буде здійснюватися секціями та відділеннями Академії. При цьому буде враховано результати оцінювання ефективності діяльності наукових установ за новою методикою, затвердженою постановою Президії НАН України від 15.03.2017 № 75, та заходи, вжиті в процесі оптимізації мережі та внутрішньої структури установ відповідно до постанови Президії НАН України від 20.01.2016 № 11.

Слід звернути увагу на те, що протягом останніх років разом із скороченням загального фінансування Академії істотно зменшувалися й видатки за бюджетною програмою, у межах якої фінансується діяльність Президії НАН України. Принагідно зазначимо, що з метою запобігання «конфлікту інтересів» фінансування центральних органів управління головних розпорядників бюджетних коштів, в тому числі Президії НАН України, здійснюється за окремою бюджетною програмою.

Так, у 2015 р. обсяги фінансування за цією програмою зазнали скорочення порівняно з 2014 р. на 17,2 %, а видатки на заробітну плату з нарахуваннями зменшились на 19,5 % (за бюджетною програмою, за якою фінансуються наукові установи Академії, зменшення було відповідно 5,7 % та 10,0 %). У 2017 р. вперше за останні три роки обсяг фінансування Президії НАН України

збільшився на 24,5 % відносно минулорічних показників, а наукових установ НАН України – на 30,8 %.

Збільшення обсягів фінансування Президії НАН України у 2018 р. пов'язане, насамперед із прийнятим урядом рішенням про відзначення на державному рівні 100-річчя Національної академії наук України. При цьому відсоток збільшення фонду оплати праці працівників апарату Президії НАН України практично відповідає відсотку збільшення обсягу базового фінансування наукових установ за основною бюджетною програмою Академії (КПКВК 6541030).

Підкреслимо, що робота в напрямі збільшення фінансування Академії в 2018 р., безумовно, буде продовжуватись. Для цього Президія НАН України буде звертатися до Міністерства фінансів, Кабінету Міністрів, Верховної Ради України щодо збільшення обсягів фінансування Академії у 2018 р.

Закликаємо тих, хто знято критикує керівництво Академії, вдумливо розібратися у ситуації і не вдаватися до деструктивних дій, а тим більше спроб «силового» вирішення цього дуже складного і болючого питання.

Сподіваємося, що наявні труднощі мають тимчасовий характер і спільними зусиллями ми зможемо добитися значного покращення фінансового становища Академії.

Президія НАН України